

بازفرآوری تجهیزات پزشکی یکبار مصرف : چالشها و راهکارها

اعظم چراغی رزوه*، معصومه عباس آبادی عرب، دکتر حمید گنجی

چکیده

مقدمه: استفاده مجدد از وسایل و تجهیزات پزشکی یکبار مصرف امروزه به عنوان عامل تهدید کننده ایمنی بیمار و افزایش عفونتهای بیمارستانی شناخته شده است. هدف از این مطالعه، بررسی چالشهای اجرای عملیات بازفرآوری مجدد تجهیزات پزشکی یکبار مصرف و ارایه راهکارهای اجرایی آن در بیمارستانهای ایران می باشد.

روش کار: این پژوهش در طی سه مرحله انجام شد مرحله اول مرور گسترده بر مطالعات انجام شده در پایگاههای داده Reuse of medical, Reprocessing, Scopus, Medline, EMBASE, Pubmed, equipment, Reuse of single use Devices طی سالهای 2000 تا 2017 انجام گردید. در مرحله دوم مصاحبه با 20 نفر از متخصصین این حوزه انجام گردید و همچنین جلسات گروهی با 25 نفر از متخصصین در خصوص بررسی چالشها و راهکارهای اجرایی دستورالعمل برگزار گردید. نتایج این مصاحبه ها و جلسات گروهی آنالیز محتوایی گردید. در مرحله سوم تطبیق بین نظرات مصاحبه شوندهگان و مرور مطالعات انجام شده و راهکارهای اجرایی برای بیمارستانهای کشور داده شد.

یافته ها: مرور مطالعات نشان داد در کشورهای مختلف جهان رویکردهای متفاوتی در بازفرآوری تجهیزات پزشکی یکبار مصرف وجود دارد. استاندارد یکسان و جامعی در خصوص استفاده مجدد از تجهیزات پزشکی یکبار مصرف که منابع علمی دنیا در آن به اجماع رسیده باشد یافت نشد. مهمترین چالشها و نگرانیهای اصلی مسئولیت اجرای صحیح و ایمن عملیات بازفرآوری توسط شرکتهای ثالثیه و یا مراکز درمانی، عدم اخذ رضایت آگاهانه براساس استانداردها از بیماران، روشهای صحیح پاکسازی، نحوه ضدعفونی و استریلیزاسیون ابزار یکبار مصرف جهت استفاده بصورت چندبار مصرف، هزینه اثربخشی عملیات بازفرآوری ابزار و تهدیدی برای ایمنی بیمار می باشد. راهکارهای مطرح شده ایجاد زیرساختهای اجرایی آن، تدوین فرایند اجرایی، برگزاری کارگاههای آموزشی برای صاحبان فرایند با سرفصلهای مشخص و همچنین نظارت بر عملکرد استاندارد مراکز درمانی می باشد.

نتایج: نتایج این مطالعه نشان داد در خصوص استفاده مجدد از تجهیزات پزشکی یکبار مصرف استاندارد یکسان و جامعی که منابع علمی دنیا در آن به اجماع رسیده و ایمنی و اثر بخشی بیمار را تضمین کند، یافت نشد. لذا جهت اجرای این دستورالعمل در کشور نیاز به بررسی بیشتر زیرساختهای اجرایی آن با توجه به شرایط بیمارستانهای کشور، تدوین راهکارهای اجرایی، آموزش، نظارت و انجام پژوهشهای کاربردی می باشد.

کلمات کلیدی: بازفرآوری تجهیزات پزشکی، تجهیزات یکبار مصرف، ایمنی بیمار، عفونت بیمارستانی